Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi sähkön ja maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annettujen direktiivien 96/92/EY ja 98/30/EY muuttamisesta

(2001/C 240 E/11)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(2001) 125 lopull. — 2001/0077(COD)

(Komission esittämä 13 päivänä maaliskuuta 2001)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 47 artiklan 2 kohdan, 55 artiklan ja 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 19 päivänä joulukuuta 1996 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/92/EY [1] ja maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/30/EY [2] ovat merkittävällä tavalla edistäneet sähkön ja kaasun sisämarkkinoiden luomista.

(2) Näiden direktiivien täytäntöönpanosta saadut kokemukset ovat osoittaneet ne merkittävät hyödyt, joita sähkön ja kaasun sisämarkkinat ovat alkaneet tuottaa tehokkuuden parantumisen, hintojen laskun, palvelun tason parantumisen sekä kilpailukyvyn parantumisen muodossa. Merkittäviä puutteita esiintyy kuitenkin edelleen samoin kuin mahdollisuuksia parantaa näiden markkinoiden toimintaa.

(3) Lissabonissa 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto pyysi pikaisia toimia sähkö- ja kaasualojen sisämarkkinoiden toteuttamiseksi ja näiden alojen vapauttamisen nopeuttamiseksi, jotta niillä voitaisiin saavuttaa täysin toimintakykyiset sisämarkkinat. Energiamarkkinoiden vapauttamisen tilannetta koskevasta toisesta kertomuksesta 6 päivänä heinäkuuta 2000 antamassaan päätöslauselmassa Euroopan parlamentti vaati komissiota sopimaan yksityiskohtaisesta aikataulusta, jonka mukaisesti yksityiskohtaisesti määritellyt tavoitteet tulee toteuttaa, jotta lopulta päästään asteittaiseen mutta täydelliseen energiamarkkinoiden vapauttamiseen.

(4) Täysin toimintakykyisten sisämarkkinoiden toteuttamisen suurimmat esteet liittyvät verkkoon pääsyyn ja markkinoiden erilaisiin avautumisasteisiin eri jäsenvaltioissa.

(5) Siirtoverkon operaattorin riippumattomuus on syrjimättömän verkkoon pääsyn toteuttamisen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Tästä syystä eriyttämistä koskevia säännöksiä olisi vahvistettava. Syrjimättömän jakeluverkkoon pääsyn varmistamiseksi, olisi otettava käyttöön jakeluverkon operaattoria koskevat eriyttämisvaatimukset sekä sähkön että kaasun jakeluverkon operaattoreille.

(6) Jäsenvaltioille olisi asianmukaista antaa mahdollisuus tarvittaessa vapauttaa pienet jakeluyritykset näistä eriyttämisvaatimuksista, jotta näille yrityksille ei aiheutuisi suhteetonta taloudellista ja hallinnollista taakkaa.

(7) Olisi tarpeen toteuttaa lisätoimenpiteitä, joilla varmistetaan siirtoinfrastruktuurin ja muun siihen liittyvän infrastruktuurin, varastot ja muut lisäpalvelulaitokset mukaan luettuina, käytöstä perittävät avoimet, ennakoitavissa olevat ja syrjimättömät tariffit. Näitä tariffeja pitäisi soveltaa kaikkiin verkon käyttäjiin syrjimättömin perustein.

(8) Runkoverkkojen kautta tapahtuvasta sähkönsiirrosta 29 päivänä lokakuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/547/ETY [3] ja verkkojen kautta tapahtuvasta maakaasun siirrosta 31 päivänä toukokuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/296/ETY [4] toiminnasta saatujen kokemusten perusteella vaikuttaa asianmukaiselta toteuttaa toimenpiteitä, joilla taataan yhtenäisten ja syrjimättömien verkkoon pääsyä koskevien järjestelyjen soveltaminen sähkön ja maakaasun siirtoon, jäsenvaltioiden rajojen yli tapahtuvat siirrot mukaan luettuina.

---

[1] EYVL L 27, 30.1.1997, s. 20.

[2] EYVL L 204, 21.7.1998, s. 1.

[3] EYVL L 313, 13.11.1990, s. 30. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission direktiivillä 98/75/EY (EYVL L 276, 13.10.1998, s. 9).

[4] EYVL L 147, 12.6.1991, s. 37. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission direktiivillä 95/49/EY (EYVL L 233, 30.9.1995, s. 86).

(9) Riippumattomien kansallisten sääntelyviranomaisten toiminta on tärkeä osa syrjimättömän verkkoon pääsyn takaamisessa. Näillä kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi oltava valtuudet asettaa tai hyväksyä siirto- ja jakelutariffit sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten käyttötariffit ennen niiden voimaantuloa.

(10) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava hyväksyä tariffit siirto- tai jakeluverkon operaattorin (operaattoreiden) tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen operaattorin (operaattoreiden) ehdotuksen pohjalta tai tämän operaattorin (näiden operaattoreiden) ja verkon käyttäjien yhteisesti sopiman ehdotuksen pohjalta.

(11) Kilpailukyvyn ja työllisyyden kannalta on tärkeää, että yhteisön koko teollisuus ja kauppa, pienet ja keskisuuret yritykset mukaan luettuina, sekä kaikki yhteisön kansalaiset voisivat mahdollisimman pian nauttia sisämarkkinoiden aiheuttamista hyödyistä.

(12) Kaasu- ja sähköasiakkaiden pitäisi voida valita toimittajansa vapaasti. Sähkön ja kaasun sisämarkkinoiden loppuunsaattaminen on kuitenkin syytä toteuttaa vaiheittain, jotta teollisuus voi mukautua tilanteeseen ja jotta voidaan varmistaa, että asiakkaiden etujen suojelemiseksi on toteutettu riittävät toimenpiteet ja luotu riittävät järjestelmät ja että asiakkailla on todellinen mahdollisuus valita kaasun tai sähkön toimittajansa.

(13) Markkinoiden asteittainen avaaminen täydelle kilpailulle poistaa vähitellen jäsenvaltioiden väliset eroavaisuudet. Olisi varmistettava, että tämän direktiivin täytäntöönpano on avointa ja varmaa.

(14) Direktiivissä 98/30/EY säädetään varastojen käyttömahdollisuudesta kaasuverkkoon pääsyn yhteydessä. Sisämarkkinoiden toteuttamisesta saatujen kokemusten perusteella vaikuttaa tarpeelliselta toteuttaa lisätoimenpiteitä, joilla selvennetään kaasuvarastojen ja muiden lisäpalvelulaitosten käyttömahdollisuuksia koskevia säännöksiä ja joilla erotetaan selvemmin toisistaan siirto- ja jakeluverkkojen toiminta ja kaasun osalta kaasuvarastojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten toiminta.

(15) Lähes kaikki jäsenvaltiot ovat päättäneet varmistaa sähköntuotantomarkkinoiden kilpailun avoimen lupamenettelyn avulla. Jäsenvaltioille olisi kuitenkin varattava oikeus turvata toimitusvarmuus tarjouskilpailumenettelyllä, jos lupamenettelyn pohjalta ei rakenneta riittävää sähköntuotantokapasiteettia.

(16) Toimitusvarmuuden turvaamiseksi kysynnän ja tarjonnan tasapainoa yksittäisissä jäsenvaltioissa olisi valvottava, ja toimitusvarmuuden vaarantuessa olisi toteutettava asianmukaiset toimenpiteet.

(17) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kaikilla asiakkailla on oikeus saada määrätynlaatuisia sähköntoimituksia kohtuullisin hinnoin. Mahdollisimman korkean julkisen palvelun vaatimustason ylläpitämisen varmistamiseksi yhteisössä, kaikista jäsenvaltioiden tämän direktiivin tavoitteiden saavuttamiseksi toteuttamista toimista olisi ilmoitettava säännöllisesti komissiolle. Komission olisi säännöllisesti julkaistava kertomus, jossa analysoidaan julkisen palvelun tavoitteiden saavuttamiseksi kansallisella tasolla toteutettuja toimenpiteitä ja vertaillaan niiden tehokkuutta, jotta komissio voisi antaa suosituksia toimenpiteistä, joita kansallisella tasolla olisi toteutettava korkeiden julkisen palvelun vaatimusten saavuttamiseksi.

(18) Velvollisuus ilmoittaa komissiolle uuden tuotantokapasiteetin rakennusluvan epäämisestä on osoittautunut turhaksi hallinnolliseksi taakaksi ja se on näin ollen syytä poistaa.

(19) Tämän vuoksi direktiivejä 96/92/EY ja 98/30/EY olisi muutettava vastaavasti.

(20) Perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistettujen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti suunnitellun toiminnan tavoitetta eli sellaisten täysin toimintakykyisten sähkön ja kaasun sisämarkkinoiden luomista, joilla vallitsee terve kilpailu ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla. Tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.

(21) Direktiivit 90/547/ETY ja 91/296/ETY olisi kumottava, jotta voidaan varmistaa sähkö- ja kaasuverkkoihin pääsyn yhtenäinen käsittely myös kauttakulkutapauksissa,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Muutokset direktiiviin 96/92/EY

Muutetaan direktiivi 96/92/EY seuraavasti:

1. Muutetaan 2 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 9 kohta seuraavasti:

"9. 'loppukäyttäjällä' kuluttajaa, joka ostaa sähköä omaan käyttöönsä."

b) Korvataan 22 kohta seuraavasti:

"22. 'muulla kuin kotitalousasiakkaalla' kuluttajaa, joka ostaa sähköä muuhun kuin oman kotitaloutensa käyttöön, kuten tuottajia, siirto- ja jakeluyrityksiä ja tukkuasiakkaita."

2. Korvataan 3 artikla seuraavasti:

"*3 artikla*

1. Jäsenvaltioiden on oman institutionaalisen järjestelmänsä mukaisesti ja toissijaisuusperiaatteen asianmukaisesti huomioon ottaen varmistettava, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 kohdan soveltamista, että sähköalan yritykset toimivat tämän direktiivin periaatteiden mukaisesti siten, että sähköalalla saadaan aikaan kilpailulliset markkinat; jäsenvaltiot eivät saa harjoittaa syrjintää näiden yritysten välillä niiden oikeuksien tai velvollisuuksien suhteen.

2. Ottaen huomioon perustamissopimuksen asiaan koskevat määräykset ja erityisesti sen 86 artiklan jäsenvaltiot voivat yleisen taloudellisen edun nimissä asettaa sähköalalla toimiville yrityksille julkisen palvelun velvoitteita, jotka voivat koskea turvallisuutta, toimitusvarmuus mukaan luettuna, toimitusten säännöllisyyttä, laatua ja hintaa sekä ympäristönsuojelua. Näiden velvoitteiden on oltava selkeästi määriteltyjä, avoimia, syrjimättömiä ja todennettavia. Toimitusvarmuutta koskevien julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi jäsenvaltiot voivat toteuttaa pitkän aikavälin suunnittelua ottaen huomioon, että kolmannet saattavat pyrkiä verkkoon.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikilla asiakkailla on niiden alueella oikeus saada yleispalvelua eli määrätynlaatuisia sähköntoimituksia kohtuullisin hinnoin. Niiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet loppukäyttäjien suojelemiseksi sekä kuluttajansuojan korkean tason varmistamiseksi erityisesti sopimusehtojen, yleisen tiedottamisen ja riitojenratkaisumenettelyjen avoimuuden osalta. Näihin toimenpiteisiin on sisällytettävä erityisesti liitteessä esitetyt toimenpiteet.

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sosiaaliseen ja taloudelliseen yhteenkuuluvuuteen, ympäristönsuojeluun ja toimitusvarmuuteen liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi erityisesti tarvittavan verkkoinfrastruktuurin, johon sisältyy myös yhteenliitäntäkapasiteetti, ylläpidon ja rakentamisen avulla

5. Jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta 5, 6, 16 ja 21 artiklan säännöksiä, jos niiden soveltaminen oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estäisi sähköalan yrityksiä täyttämästä niille yleisen taloudellisen edun nimissä asetettuja velvoitteita, edellyttäen, että kaupan kehitykseen ei vaikuteta tavalla, jotka olisi ristiriidassa yhteisön etujen kanssa. Yhteisön etuihin kuuluu tämän direktiivin ja perustamissopimuksen 86 artiklan mukaisesti muun muassa kilpailu vaatimukset täyttävistä asiakkaista."

3. Lisätään 3 a artikla seuraavasti:

"*3 a artikla*

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kahden vuoden välein kaikista yleispalvelun sekä julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi hyväksytyistä toimenpiteistä riippumatta siitä, edellyttävätkö tällaiset toimenpiteet poikkeamista tämän direktiivin säännöksistä. Tällainen ilmoitus on annettava muun muassa toimenpiteistä, jotka liittyvät 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin vaatimuksiin sekä palvelutason ylläpitämiseen.

2. Komissio julkaisee kahden vuoden välein kertomuksen, jossa analysoidaan jäsenvaltioiden korkeiden julkisen palvelun vaatimusten saavuttamiseksi toteuttamia erilaisia toimenpiteitä ja tarkastellaan näiden toimenpiteiden tehokkuutta.

Komissio antaa tarvittaessa suosituksia toimenpiteistä, joita kansallisella tasolla olisi toteutettava korkeiden julkisen palvelun vaatimusten saavuttamiseksi."

4. Poistetaan 4 artikla.

5. Korvataan 5 artikla seuraavasti:

"*5 artikla*

1. Uuden sähköntuotantokapasiteetin rakentamiseksi jäsenvaltioiden on luotava lupamenettely, jota sovelletaan puolueettomien, avoimien ja syrjimättömien perusteiden mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on määriteltävä perusteet, joita sovelletaan sähköntuotantokapasiteetin rakentamista koskevien lupien myöntämiseen niiden alueella. Nämä perusteet voivat liittyä seuraaviin tekijöihin:

a) sähköverkon, laitteistojen ja niihin liittyvien laitteiden turvallisuus ja varmuus;

b) kansanterveyden ja turvallisuuden suojelu;

c) ympäristönsuojelu;

d) maankäyttö ja laitosten sijaintipaikan valinta;

e) julkisten maiden käyttö;

f) energiatehokkuus;

g) primaaristen energialähteiden laatu;

h) hakijan erityisominaisuudet, kuten tekniset, taloudelliset tai rahoitukselliset valmiudet;

i) 3 artiklan mukaisesti hyväksyttyjen toimenpiteiden noudattaminen.

3. Lupamenettely ja perusteet on julkaistava.

4. Hakijoille on ilmoitettava luvan epäämisen syyt. Syiden on oltava puolueettomia, syrjimättömiä, hyvin perusteltuja ja asianmukaisesti toteennäytettyjä. Hakijalla on oltava mahdollisuus hakea muutosta päätökseen."

6. Muutetaan 6 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

"1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niillä on toimitusvarmuuden turvaamiseksi mahdollisuus järjestää uutta kapasiteettia koskeva tarjouskilpailu julkaistujen perusteiden pohjalta. Tarjouskilpailumenettely voidaan kuitenkin käynnistää vain siinä tapauksessa, että lupamenettelyn perusteella rakennettava kapasiteetti ei riitä turvaamaan toimitusvarmuutta."

b) Poistetaan 2 kohta.

c) Poistetaan 6 kohta.

7. Lisätään 6 a artikla seuraavasti:

"*6 a artikla*

1. äsenvaltioiden on nimettävä elin, joka valvoo toimitusvarmuuteen liittyviä kysymyksiä; tämä elin voi olla 22 artiklassa tarkoitettu riippumaton sääntelyviranomainen. Tämän elimen on erityisesti seurattava tarjonnan ja kysynnän tasapainoa kansallisilla markkinoilla, tulevan kysynnän odotettua tasoa, suunnitteilla tai rakenteilla olevan lisäkapasiteetin määrää sekä markkinoilla vallitsevan kilpailun tasoa. Elimen on julkaistava vuosittain heinäkuun 31 päivään mennessä kertomus, jossa esitellään näissä kysymyksissä saatuja tuloksia sekä mahdollisia toimenpiteitä, joita on toteutettu tai joita suunnitellaan ongelmien ratkaisemiseksi, ja sen on toimitettava tämä kertomus viipymättä komissiolle.

2. Komissio antaa edellä 1 kohdassa mainitun kertomusten perusteella vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle tiedonannon, jossa tarkastellaan yhteisön sähköntoimitusten varmuuteen liittyviä kysymyksiä ja erityisesti kysynnän ja tarjonnan vallitsevaa ja ennakoitua tasapainoa. Komissio antaa tarvittaessa suosituksia."

8. Korvataan 7 artiklan 6 kohta seuraavasti:

"6. Jollei siirtoverkon operaattori ole vielä omistussuhteiltaan täysin riippumaton muusta siirtoverkkoon liittymättömästä toiminnasta, ainakin siirtoverkon operaattorin oikeudellisen muodon, organisaation ja päätöksenteon on oltava riippumaton muusta siirtoverkkoon liittymättömästä toiminnasta.

Siirtoverkon operaattorin riippumattomuuden varmistamiseksi on sovellettava seuraavia vaatimuksia:

a) Siirtoverkon hallinnosta vastaavat henkilöt eivät saa osallistua sellaisiin integroituneen sähköalan yrityksen yritysrakenteisiin, jotka vastaavat, joko suoraan tai välillisesti, sähkön tuotantoon, jakeluun tai toimituksiin liittyvästä päivittäisestä toiminnasta.

b) Asianmukaiset toimenpiteet on toteutettava sen varmistamiseksi, että siirtoverkon hallinnosta vastaavien henkilöiden henkilökohtaiset edut otetaan huomioon tavalla, joka varmistaa sen, että he voivat toimia riippumattomasti.

c) Kaikkien verkon ylläpitoon ja kehittämiseen tarvittavien varojen on oltava täysin siirtoverkon operaattorin hallinnassa.

d) Siirtoverkon operaattorin on laadittava sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma, jossa esitetään toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei syrjintää esiinny. Ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet, joita tarvitaan tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Ohjelman laatii ja sen noudattamista valvoo toimihenkilö, jonka on nimittänyt sen integroituneen sähköalan yrityksen toimitus-/pääjohtaja, johon siirtoverkon operaattori kuuluu. Valvonnasta vastaava toimihenkilö raportoi ohjelman noudattamisesta toimitus-/pääjohtajalle sekä esittää kansalliselle sääntelyviranomaiselle vuosittain kertomuksen toteutetuista toimenpiteitä ja julkaisee kyseisen kertomuksen."

9. Lisätään 7 a artikla seuraavasti:

"*7 a artikla*

Siirtoverkon operaattoreiden on hankittava toimintojensa toteuttamiseen käyttämänsä energia avointen, syrjimättömien ja markkinapohjaisten menettelyjen mukaisesti."

10. Lisätään 8 artiklaan 5 ja 6 kohta seuraavasti:

"5. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että siirtoverkon operaattorit saavuttavat siirtoverkon, yhteenliitäntäkapasiteetti mukaan luettuna, ylläpidon ja kehittämisen osalta tietyn investointien vähimmäistason.

6. Siirto- ja jakeluverkon operaattoreiden vahvistamien sääntöjen, joiden avulla sähkön tuotantoa ja kulutusta voidaan tasapainottaa reaaliaikaisesti, on oltava avoimia ja syrjimättömiä. Tariffit ja ehdot, joita verkko-operaattorit soveltavat tarjotessaan tällaisia palveluja, on määriteltävä syrjimättömällä ja vallitsevia markkinahintoja vastaavalla tavalla, ja kansallisten sääntelyviranomaisten on asetettava tai hyväksyttävä ne ennen niiden voimaantuloa."

11. Lisätään 10 artiklaan 4 ja 5 kohta seuraavasti:

"4. Jollei jakeluverkko ole vielä omistussuhteiltaan täysin riippumaton muusta jakeluverkkoon liittymättömästä toiminnasta, ainakin jakeluverkon operaattorin oikeudellisen muodon, organisaation ja päätöksenteon on oltava riippumaton muusta jakeluverkkoon liittymättömästä toiminnasta.

Jakeluverkon operaattorin riippumattomuuden varmistamiseksi on sovellettava seuraavia vaatimuksia:

a) Jakeluverkon hallinnosta vastaavat henkilöt eivät saa osallistua sellaisiin integroituneen sähköalan yrityksen yritysrakenteisiin, jotka vastaavat, joko suoraan tai välillisesti, sähkön tuotantoon, siirtoon tai toimituksiin liittyvästä päivittäisestä toiminnasta.

b) Asianmukaiset toimenpiteet on toteutettava sen varmistamiseksi, että jakeluverkon hallinnosta vastaavien henkilöiden henkilökohtaiset edut otetaan huomioon tavalla, joka takaa sen, että he voivat toimia riippumattomasti.

c) Kaikkien verkon ylläpitoon ja kehittämiseen tarvittavien varojen on oltava täysin jakeluverkon operaattorin hallinnassa.

d) Jakeluverkon operaattorin on laadittava sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma, jossa esitetään toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei syrjintää esiinny. Ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet, joita tarvitaan tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Ohjelman laatii ja sen noudattamista valvoo toimihenkilö, jonka on nimittänyt sen integroituneen sähköalan yrityksen toimitus-/pääjohtaja, johon jakeluverkon operaattori kuuluu. Valvonnasta vastaava toimihenkilö raportoi ohjelman noudattamisesta toimitus-/pääjohtajalle sekä esittää kansalliselle sääntelyviranomaiselle vuosittain kertomuksen toteutetuista toimenpiteitä ja julkaisee kyseisen kertomuksen.

Ensimmäisen ja toisen alakohdan säännöksiä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2003. Jäsenvaltiot voivat päättää, ettei näitä säännöksiä sovelleta sellaisiin integroituneisiin sähköalan yrityksiin, joilla on kyseisenä ajankohtana alle 100 000 asiakasta."

12. Lisätään 12 a artikla seuraavasti:

"12 a artikla

Edellä 7 artiklan 6 kohdassa ja 10 artiklan 4 kohdan säännökset eivät estä sellaisen yhdistetyn siirto- ja jakeluverkon operaattorin toimintaa, joka on oikeudellisen muotonsa, organisaationsa ja päätöksentekonsa suhteen täysin riippumaton muusta siirto- tai jakeluverkkoon liittymättömästä toiminnasta ja joka täyttää 7 artiklan 6 kohdan vaatimukset."

13. Korvataan 14 artiklan 3 kohta seuraavasti:

"3. Syrjinnän, ristiinsubventioiden ja kilpailun vääristymisen välttämiseksi integroituneiden sähköalan yritysten on sisäisessä kirjanpidossa pidettävä erillään tilit tuotantoon, jakeluun ja toimituksiin liittyville toiminnoille ja tarvittaessa konsolidoidut tilit muista kuin sähköalaan kuuluvista toiminnoista siten kuin niitä vaadittaisiin tekemään, jos kyseisten toimintojen harjoittajat olisivat erillisiä yrityksiä. Sisäiseen kirjanpitoon kuuluu erillisen taseen ja tuloslaskelman kustakin liiketoiminnasta."

14. Poistetaan 15 artikla.

15. Korvataan 16 artikla seuraavasti:

"16 artikla

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kolmansien päästämiseksi siirto- ja jakeluverkkoihin luodaan järjestelmä, jossa käytetään julkaistuja tariffeja, jota voidaan soveltaa kaikkiin vaatimukset täyttäviin asiakkaisiin ja jota sovelletaan puolueettomasti ja harjoittamatta syrjintää verkon käyttäjien välillä. Jäljempänä 22 artiklan mukaisesti perustettujen kansallisten sääntelyviranomaisten on hyväksyttävä nämä tariffit ennen niiden voimaantuloa.

2. Siirto- tai jakeluverkon operaattori voi evätä verkkoon pääsyn, jos verkon kapasiteetti ei ole riittävä. Epäämiselle on esitettävä asianmukaiset perustelut ottaen erityisesti huomioon 3 artiklan säännökset."

16. Poistetaan 17 ja 18 artikla.

17. Korvataan 19 artikla seuraavasti:

"19 artikla

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki muut kuin kotitalousasiakkaat voivat ostaa vapaasti sähköä valitsemaltaan toimittajalta viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2003. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki asiakkaat voivat valita toimittajansa vapaasti viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2005.

2. Epätasapainon välttämiseksi sähkömarkkinoiden avautumisen yhteydessä:

a) sähköntoimitussopimuksia, jotka tehdään toisen jäsenvaltion verkkoon kuuluvan vaatimukset täyttävän asiakkaan kanssa, ei voida kieltää, jos tämän asiakkaan katsotaan olevan vaatimukset täyttävä asiakas molemmissa näistä verkoissa,

b) siinä tapauksessa, että a alakohdassa tarkoitetuista liiketoimista kieltäydytään, koska asiakas katsotaan vaatimukset täyttäväksi asiakkaaksi vain toisessa näistä kahdesta verkosta, komissio voi sen jäsenvaltion pyynnöstä, johon vaatimukset täyttävä asiakas on sijoittunut, ja ottaen huomioon markkinatilanteen ja yleisen edun, velvoittaa liiketoimesta kieltäytyneen osapuolen toimittamaan pyydetyn sähköntoimituksen."

18. Korvataan 20 artiklan 4 kohta seuraavasti:

"4. Rajojen yli ulottuvissa riita-asioissa riitojen ratkaisijana toimiva viranomainen on se viranomainen, jonka toimivaltaan verkon käytön tai verkkoon pääsyn epäävä verkko-operaattori kuuluu."

19. Korvataan 22 artikla seuraavasti:

"22 artikla

1. Jäsenvaltioiden on perustettava kansalliset sääntelyviranomaiset. Näiden viranomaisten on oltava täysin riippumattomia sähköalan teollisuuden eduista. Niillä on vähintään oltava yksinomainen vastuu

a) asettaa tai hyväksyä kansallisiin verkkoihin liittymistä ja pääsyä koskevat ehdot, siirto- ja jakelutariffit mukaan luettuina;

b) asettaa tai hyväksyä kansallisella tasolla tariffit tai tariffien muutokset, jotka vastaavat rajojen yli tapahtuvaan sähkönsiirtoon liittyviä kustannuksia tai tuloja;

c) määritellä yhteenliitäntäkapasiteetin hallintaa ja jakamista koskevat säännöt yhteistoiminnassa niiden jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, joiden kanssa yhteenliittymiä on olemassa;

d) asettaa tai hyväksyä menetelmät, joiden avulla käsitellään kapasiteetin ruuhkautumista kansallisessa sähköverkossa;

e) varmistaa 3 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädettyjen vaatimusten noudattaminen.

2. Jäsenvaltioiden on luotava sellaiset asianmukaiset ja tehokkaat menetelmät säätelyn, valvonnan ja avoimuuden takaamiseksi, joilla vältetään määräävän aseman väärinkäyttö etenkin kuluttajien etujen vastaisella tavalla, sekä kaikenlainen markkinoiden valtaukseen tähtäävä käyttäytyminen. Näissä menetelmissä on otettava huomioon perustamissopimuksen määräykset ja erityisesti sen 82 artikla.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vastuussa olevia luonnollisia tai oikeushenkilöitä vastaan toteutetaan asianmukaiset toimenpiteet, jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaiset hallinnolliset toimet tai rikosoikeudelliset menettelyt mukaan luettuina, jos tässä direktiivissä säädettyjä luottamuksellisuussääntöjä rikotaan."

20. Lisätään 23 a artikla seuraavasti:

"23 a artikla

Jäsenvaltioiden on kunkin vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä ilmoitettava komissiolle sähköntuonnista, jota on tapahtunut edellisen kalenterivuoden aikana kolmansista maista."

21. Korvataan 26 artikla seuraavasti:

"26 artikla

Komissio tarkastelee tämän direktiivin soveltamista ja antaa viimeistään [. . .] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen täydellisten ja täysin toimintakykyisten sähkön sisämarkkinoiden perustamisesta saaduista kokemuksista ja saavutetusta edistyksestä, jotta Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat sopivan ajan tullen harkita mahdollisuuksia antaa säännöksiä, joilla sähkön sisämarkkinoita voidaan kehittää edelleen. Kertomuksessa on erityisesti tarkasteltava sitä, missä määrin tämän direktiivin toimintojen eriyttämistä ja tariffeja koskevien vaatimusten avulla on onnistuttu varmistamaan tasapuolinen ja syrjimätön pääsy yhteisön sähköverkkoon. Kertomuksessa on myös tarkasteltava sellaisia mahdollisesti tarvittavia yhdenmukaistamisvaatimuksia, jotka eivät liity tämän direktiivin säännöksiin."

22. Lisätään liite, jonka teksti on tämän direktiivin liitteenä I.

2 artikla

Muutokset direktiiviin 98/30/EY

Muutetaan direktiivi 98/30/EY seuraavasti:

1. Muutetaan 2 artikla seuraavasti:

a) Lisätään 12 a kohta seuraavasti:

"12 a 'lisäpalveluilla' kaikkia siirto- ja/tai jakeluverkkojen ja/tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten toimintaan tarvittavia palveluja, varastot ja vastaavat joustavuuden sallivat välineet, kuormituksen tasapainotus ja sekoitus mukaan luettuina."

b) Lisätään 20 a kohta seuraavasti:

"20 a 'muulla kuin kotitalousasiakkaalla' kuluttajaa, joka ostaa maakaasua muuhun kuin oman kotitaloutensa käyttöön, kuten voimantuottajia, maakaasualan yrityksiä ja tukkuasiakkaita."

2. Korvataan 3 artikla seuraavasti:

"*3 artikla*

1. Jäsenvaltioiden on oman institutionaalisen järjestelmänsä mukaisesti ja toissijaisuusperiaatteen asianmukaisesti huomioon ottaen varmistettava, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 kohdan soveltamista, että maakaasualan yritykset toimivat tämän direktiivin periaatteiden mukaisesti siten, että maakaasualalla saadaan aikaan kilpailulliset markkinat. Jäsenvaltiot eivät saa harjoittaa syrjintää näiden yritysten välillä niiden oikeuksien tai velvollisuuksien suhteen.

2. Ottaen huomioon perustamissopimuksen asiaa koskevat määräykset ja erityisesti sen 86 artiklan jäsenvaltiot voivat yleisen taloudellisen edun nimissä asettaa maakaasualan yrityksille julkisen palvelun velvoitteita, jotka voivat koskea turvallisuutta, toimitusvarmuus mukaan luettuna, toimitusten säännöllisyyttä, laatua ja hintaa sekä ympäristönsuojelua. Näiden velvoitteiden on oltava selkeästi määriteltyjä, avoimia, syrjimättömiä ja todennettavia. Toimitusvarmuutta koskevien julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi jäsenvaltiot voivat halutessaan toteuttaa pitkän aikavälin suunnittelua ottaen huomioon, että kolmannet saattavat pyrkiä verkkoon.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet kuluttajansuojan korkean tason varmistamiseksi erityisesti sopimusehtojen, yleisen tiedottamisen ja riitojenratkaisumenettelyjen avoimuuden osalta. Näihin toimenpiteisiin sisältyvät erityisesti liitteessä esitetyt toimenpiteet.

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sosiaaliseen ja taloudelliseen yhteenkuuluvuuteen, ympäristönsuojeluun ja toimitusvarmuuteen liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi erityisesti tarvittavan verkkoinfrastruktuurin, johon sisältyy myös yhteenliitäntäkapasiteetti, ylläpidon ja rakentamisen avulla.

5. Jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta 4 artiklan säännöksiä jakelun osalta, jos niiden soveltaminen oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estäisi maakaasualan yrityksiä täyttämästä niille yleisen taloudellisen edun nimissä asetettuja velvoitteita, edellyttäen, että kaupan kehitykseen ei vaikuteta tavalla, jotka olisi ristiriidassa yhteisön etujen kanssa. Yhteisön etuihin kuuluu tämän direktiivin ja perustamissopimuksen 86 artiklan mukaisesti muun muassa kilpailu vaatimukset täyttävistä asiakkaista."

3. Lisätään 3 a artikla seuraavasti:

"*3 a artikla*

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kahden vuoden välein kaikista julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi hyväksytyistä toimenpiteistä riippumatta siitä, edellyttävätkö tällaiset toimenpiteet poikkeamista tämän direktiivin säännöksistä. Tällainen ilmoitus on annettava muun muassa toimenpiteistä, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun, toimitusvarmuuteen, kuluttajansuojaan, loppukäyttäjät mukaan luettuina, sosiaaliseen ja alueellisen yhteenkuuluvuuteen sekä palvelutason ylläpitämiseen.

2. Komissio julkaisee kahden vuoden välein kertomuksen, jossa analysoidaan jäsenvaltioiden korkeiden julkisen palvelun vaatimusten saavuttamiseksi toteuttamia erilaisia toimenpiteitä ja tarkastellaan näiden toimenpiteiden tehokkuutta. Komissio antaa tarvittaessa suosituksia toimenpiteistä, joita kansallisella tasolla olisi toteutettava korkeiden julkisen palvelun vaatimusten saavuttamiseksi."

4. Lisätään 4 a artikla seuraavasti:

"*4 a artikla*

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä elin, joka valvoo toimitusvarmuuteen liittyviä kysymyksiä; tämä elin voi olla 22 artiklassa tarkoitettu riippumaton sääntelyviranomainen. Tämän elimen on erityisesti seurattava tarjonnan ja kysynnän tasapainoa kansallisilla markkinoilla, odotetun tulevan kysynnän ja käytettävissä olevien kaasuvarojen tasoa sekä markkinoilla vallitsevan kilpailun tasoa. Elimen on julkaistava vuosittain heinäkuun 31 päivään mennessä kertomus, jossa esitellään näissä kysymyksissä saatuja tuloksia sekä mahdollisia toimenpiteitä, joita on toteutettu tai joita suunnitellaan ongelmien ratkaisemiseksi, ja sen on toimitettava tämä kertomus viipymättä komissiolle.

2. Komissio antaa edellä 1 kohdassa mainitun kertomusten perusteella vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle tiedonannon, jossa tarkastellaan yhteisön maakaasuntoimitusten varmuuteen liittyviä kysymyksiä ja erityisesti kysynnän ja tarjonnan vallitsevaa ja ennakoitua tasapainoa. Komissio antaa tarvittaessa suosituksia."

5. Korvataan 7 artikla seuraavasti:

"*7 artikla*

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä tai vaadittava, että siirtoverkkoja, varastoja tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia omistavat yritykset nimeävät jäsenvaltioiden määrittelemäksi ajaksi tehokkuuden ja taloudellisen tasapainon huomioon ottaen yhden tai useamman verkko-operaattorin, joka on toimitusvarmuuden takaamiseksi vastuussa tietyn alueen siirtoverkon, varastojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten käytöstä, ylläpidon varmistamisesta ja kehittämisestä sekä yhteenliittymistä muihin verkkoihin.

2. Kunkin siirtoverkon, varaston ja/tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen operaattorin on:

a) käytettävä, ylläpidettävä ja kehitettävä taloudellisten edellytysten mukaisesti turvallisia, luotettavia ja tehokkaita siirto-, varastointi- ja/tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistoja ottaen ympäristö asianmukaisesti huomioon,

b) oltava harjoittamatta syrjintää verkon käyttäjien tai käyttäjäryhmien välillä ja erityisesti siihen omistussuhteessa olevia yrityksiä suosivalla tavalla,

c) toimitettava mille tahansa toiselle siirtoyritykselle, varastointiyritykselle, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitokselle ja/tai jakeluyritykselle tarpeelliset tiedot sen varmistamiseksi, että maakaasun siirto ja varastointi voi tapahtua yhteenliitetyn verkon varman ja tehokkaan käytön kanssa yhteensopivalla tavalla.

3. Siirto- ja jakeluverkon operaattoreiden kaasuverkon tasapainottamista varten vahvistamien sääntöjen on oltava avoimia ja syrjimättömiä. Tariffit ja ehdot, joita verkko-operaattorit soveltavat tarjotessaan tällaisia palveluja, on määriteltävä syrjimättömällä ja vallitsevia markkinahintoja vastaavalla tavalla, ja kansallisten sääntelyviranomaisten on vahvistettava tai hyväksyttävä ne ennen niiden voimaantuloa."

6. Lisätään 7 a ja 7 b artikla seuraavasti:

"*7 a artikla*

1. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että siirtoverkon operaattorit saavuttavat siirtoverkon, yhteenliitäntäkapasiteetti mukaan luettuna, ylläpidon ja kehittämisen osalta tietyn investointien vähimmäistason.

2. Jollei siirtoverkon operaattori ole vielä omistussuhteiltaan täysin riippumaton muusta siirtoverkkoon liittymättömästä toiminnasta, ainakin sen oikeudellisen muodon, organisaation ja päätöksenteon on oltava riippumaton muusta verkkoon liittymättömästä toiminnasta.

Verkko-operaattorin riippumattomuuden varmistamiseksi on sovellettava seuraavia vaatimuksia:

a) Siirtoverkon hallinnosta vastaavat henkilöt eivät saa osallistua sellaisiin integroituneen maakaasualan yrityksen yritysrakenteisiin, jotka vastaavat, joko suoraan tai välillisesti, kaasun tuotantoon, jakeluun tai toimituksiin liittyvästä päivittäisestä toiminnasta.

b) Asianmukaiset toimenpiteet on toteutettava sen varmistamiseksi, että siirtoverkon hallinnosta vastaavien henkilöiden henkilökohtaiset edut otetaan huomioon tavalla, joka varmistaa sen, että he voivat toimia riippumattomasti.

c) Kaikkien verkon ylläpitoon ja kehittämiseen tarvittavien varojen on oltava täysin siirtoverkon operaattorin hallinnassa.

d) Siirtoverkon operaattorin on laadittava sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma, jossa esitetään toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei syrjintää esiinny. Ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet, joita tarvitaan tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Ohjelman laatii ja sen noudattamista valvoo toimihenkilö, jonka on nimittänyt sen integroituneen maakaasualan yrityksen toimitus-/pääjohtaja, johon siirtoverkon operaattori kuuluu. Valvonnasta vastaava toimihenkilö raportoi ohjelman noudattamisesta toimitus-/pääjohtajalle sekä esittää kansalliselle sääntelyviranomaiselle vuosittain kertomuksen toteutetuista toimenpiteistä ja julkaisee kyseisen kertomuksen.

7 b artikla

Siirtoverkon operaattoreiden on hankittava toimintojensa toteuttamiseen käyttämänsä energia avointen, syrjimättömien ja markkinapohjaisten menettelyjen mukaisesti."

7. Lisätään 10 artiklaan 4 kohta seuraavasti:

"4. Jollei jakeluverkko ole vielä omistussuhteiltaan täysin riippumaton muusta jakeluverkkoon liittymättömästä toiminnasta, ainakin jakeluverkon operaattorin oikeudellisen muodon, organisaation ja päätöksenteon on oltava riippumaton muusta verkkoon liittymättömästä toiminnasta.

Jakeluverkon operaattorin riippumattomuuden varmistamiseksi on sovellettava seuraavia vaatimuksia:

a) Jakeluverkon hallinnosta vastaavat henkilöt eivät saa osallistua sellaisiin integroituneen maakaasualan yrityksen yritysrakenteisiin, jotka vastaavat, joko suoraan tai välillisesti, kaasun tuotantoon, siirtoon tai toimituksiin liittyvästä päivittäisestä toiminnasta.

b) Asianmukaiset toimenpiteet on toteutettava sen varmistamiseksi, että jakeluverkon hallinnosta vastaavien henkilöiden henkilökohtaiset edut otetaan huomioon tavalla, joka varmistaa sen, että he voivat toimia riippumattomasti.

c) Kaikkien verkon ylläpitoon ja kehittämiseen tarvittavien varojen on oltava täysin jakeluverkon operaattorin hallinnassa.

d) Jakeluverkon operaattorin on laadittava sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma, jossa esitetään toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei syrjintää esiinny. Ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet, joita tarvitaan tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Ohjelman laatii ja sen noudattamista valvoo toimihenkilö, jonka on nimittänyt sen integroituneen maakaasualan yrityksen toimitus-/pääjohtaja, johon jakeluverkon operaattori kuuluu. Valvonnasta vastaava toimihenkilö raportoi ohjelman noudattamisesta toimitus-/pääjohtajalle sekä esittää kansalliselle sääntelyviranomaiselle vuosittain kertomuksen toteutetuista toimenpiteistä ja julkaisee kyseisen kertomuksen.

Ensimmäisen ja toisen alakohdan säännöksiä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2004. Jäsenvaltiot voivat päättää, ettei näitä säännöksiä sovelleta sellaisiin integroituneisiin maakaasualan yrityksiin, joilla on kyseisenä ajankohtana alle 100 000 asiakasta."

8. Lisätään 11 a artikla seuraavasti:

"*11 a artikla*

Edellä 7 artiklan 6 kohdassa ja 10 artiklan 4 kohdan säännökset eivät estä sellaisen yhdistetyn siirto- ja jakeluverkon operaattorin toimintaa, joka on oikeudellisen muotonsa, organisaationsa ja päätöksentekonsa suhteen täysin riippumaton muusta siirto- tai jakeluverkkoon liittymättömästä toiminnasta ja joka täyttää 7 a artiklan 2 kohdan vaatimukset."

9. Korvataan 13 artiklan 3 kohta seuraavasti:

"3. Syrjinnän, ristiinsubventioiden ja kilpailun vääristymisen välttämiseksi integroituneiden maakaasualan yritysten on sisäisessä kirjanpidossa pidettävä erillään tilit maakaasun siirtoon, jakeluun, toimituksiin, nesteytetyn maakaasun käsittelyyn sekä varastointiin liittyville toiminnoille ja tarvittaessa konsolidoidut tilit muista kuin maakaasualaan kuuluvista toiminnoista siten kuin niitä vaadittaisiin tekemään, jos kyseisten toimintojen harjoittajat olisivat erillisiä yrityksiä. Sisäiseen kirjanpitoon kuuluu erillisen taseen ja tuloslaskelman laatiminen kustakin toiminnosta."

10. Korvataan 14 ja 15 artikla seuraavasti:

"*14 artikla*

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kolmansien osapuolten päästämiseksi siirto- ja jakeluverkkoihin ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin luodaan järjestelmä, jossa käytetään julkaistuja tariffeja, jota voidaan soveltaa kaikkiin vaatimukset täyttäviin asiakkaisiin ja jota sovelletaan puolueettomasti ja harjoittamatta syrjintää verkon käyttäjien välillä. Tämän direktiivin 22 artiklan mukaisesti perustettujen kansallisten sääntelyviranomaisten on hyväksyttävä nämä tariffit ennen niiden voimaantuloa.

2. Toimintojensa toteuttamiseksi – rajojen yli tapahtuvaan siirtoon liittyvät toiminnot mukaan luettuina – siirtoverkon operaattoreilla on tarvittaessa oltava pääsy muiden siirtoverkon operaattoreiden verkkoon samojen, edellä 1 kohdassa määriteltyjen ehtojen ja periaatteiden mukaisesti.

15 artikla

1. Järjestääkseen pääsyn varastoihin ja vastaaviin joustavuuden salliviin välineisiin silloin kuin se on teknisesti ja/tai taloudellisesti tarpeellista tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi asiakkaille suuntautuvia toimituksia varten, sekä järjestääkseen pääsyn muihin lisäpalveluihin jäsenvaltiot voivat valita toisen tai molemmat jäljempänä 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista menettelyistä. Näissä menettelyissä käytettävien arviointiperusteiden on oltava tasapuolisia, avoimia ja syrjimättömiä.

2. Jos kyseessä on neuvotteluihin perustuva verkkoon pääsy, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta yhteenliitetyn verkon alueella tai sen ulkopuolella olevat maakaasualan yritykset ja vaatimukset täyttävät asiakkaat voivat neuvotella verkkoon pääsystä vapaaehtoisiin kauppasopimuksiin perustuvien keskinäisten toimitussopimusten tekemiseksi. Osapuolet on velvoitettava neuvottelemaan verkkoon pääsystä vilpittömässä mielessä.

Verkkoon pääsyä koskevista sopimuksista on neuvoteltava asianomaisen siirtoverkon operaattorin tai maakaasualan yritysten kanssa. Jäsenvaltioiden on vaadittava maakaasualan yrityksiä julkaisemaan verkon käyttöä koskevat tärkeimmät kaupalliset toimitusehtonsa viimeistään [. . .] ja sen jälkeen vuosittain.

3. Säännellyn verkkoonpääsymenettelyn valinneiden jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta yhteenliitetyn verkon alueella tai sen ulkopuolella olevat maakaasualan yritykset ja vaatimukset täyttävät asiakkaat saavat julkaistuihin tariffeihin ja/tai muihin verkon käyttöä koskeviin ehtoihin ja velvoitteisiin perustuvan oikeuden päästä kyseiseen verkkoon. Verkkoonpääsyoikeus voidaan antaa vaatimukset täyttäville asiakkaille siten, että niille annetaan mahdollisuus tehdä toimitussopimuksia sellaisten kilpailevien maakaasualan yritysten kanssa, jotka eivät ole verkon omistajia ja/tai verkkoa hoitavia yrityksiä tai tällaiseen yritykseen omistussuhteessa olevia yrityksiä."

11. Poistetaan 16 artikla.

12. Korvataan 18 ja 19 artikla seuraavasti:

"*18 artikla*

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki muut kuin kotitalousasiakkaat voivat viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2004 ostaa vapaasti maakaasua valitsemaltaan toimittajalta ja että niillä on tällöin vaatimukset täyttäville asiakkaille kuuluvat oikeudet kolmannen osapuolen verkkoon pääsyyn tällaisten toimitusten toteuttamiseksi 14 ja 15 artiklan mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki asiakkaat voivat viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2005 ostaa vapaasti maakaasua valitsemaltaan toimittajalta ja että niillä on tällöin vaatimukset täyttäville asiakkaille kuuluvat oikeudet kolmannen verkkoon pääsyyn tällaisten toimitusten toteuttamiseksi 14 ja 15 artiklan mukaisesti.

19 artikla

Epätasapainon välttämiseksi kaasumarkkinoiden avautumisen yhteydessä:

a) kaasuntoimitussopimuksia, jotka tehdään toisen jäsenvaltion verkkoon kuuluvan vaatimukset täyttävän asiakkaan kanssa ei voida kieltää, jos tämän asiakkaan katsotaan olevan vaatimukset täyttävä asiakas molemmissa näistä verkoissa,

b) siinä tapauksessa, että a alakohdassa tarkoitetuista liiketoimista kieltäydytään, koska asiakas katsotaan vaatimukset täyttäväksi asiakkaaksi vain toisessa näistä kahdesta verkosta, komissio voi sen jäsenvaltion pyynnöstä, johon vaatimukset täyttävä asiakas on sijoittunut, ja ottaen huomioon markkinatilanteen ja yleisen edun, velvoittaa liiketoimesta kieltäytyneen osapuolen toimittamaan pyydetyn kaasutoimituksen."

13. Korvataan 22 artikla seuraavasti:

"*22 artikla*

1. äsenvaltioiden on perustettava kansalliset sääntelyviranomaiset. Näiden viranomaisten on oltava täysin riippumattomia kaasualan teollisuuden eduista. Niillä on vähintään oltava yksinomainen vastuu

a) asettaa tai hyväksyä kansallisiin verkkoihin pääsyä koskevat ehdot, siirto- ja jakelutariffit mukaan luettuina, sekä nesteytetyn kaasun käsittelylaitosten käyttöä koskevat ehdot ja tariffit,

b) määritellä yhteenliitäntäkapasiteetin hallintaa ja jakamista koskevat säännöt yhteistoiminnassa niiden jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, joiden kanssa yhteenliittymiä on olemassa,

c) asettaa tai hyväksyä menetelmät, joiden avulla käsitellään kapasiteetin ruuhkautumista kansallisessa kaasuverkossa,

d) varmistaa 3 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädettyjen vaatimusten noudattaminen.

2. Jäsenvaltioiden on luotava sellaiset asianmukaiset ja tehokkaat menetelmät säätelyn, valvonnan ja avoimuuden turvaamiseksi, joilla vältetään määräävän aseman väärinkäyttö etenkin kuluttajien etujen vastaisella tavalla, sekä kaikenlainen markkinoiden valtaukseen tähtäävä käyttäytyminen. Näissä menetelmissä on otettava huomioon perustamissopimuksen määräykset ja erityisesti sen 82 artikla.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vastuussa olevia luonnollisia tai oikeushenkilöitä vastaan toteutetaan asianmukaiset toimenpiteet, jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaiset hallinnolliset toimet tai rikosoikeudelliset menettelyt mukaan luettuina, jos tässä direktiivissä säädettyjä luottamuksellisuussääntöjä rikotaan."

14. Korvataan 28 artikla seuraavasti:

"*28 artikla*

Komissio tarkastelee tämän direktiivin soveltamista ja antaa viimeistään [. . .] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen täydellisten ja täysin toimintakykyisten maakaasun sisämarkkinoiden perustamisesta saaduista kokemuksista ja saavutetusta edistyksestä, jotta Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat sopivan ajan tullen harkita mahdollisuuksia antaa säännöksiä, joilla maakaasun sisämarkkinoita voidaan kehittää edelleen. Kertomuksessa on erityisesti tarkasteltava sitä, missä määrin tämän direktiivin toimintojen eriyttämistä ja tariffeja koskevien vaatimusten avulla on onnistuttu varmistamaan tasapuolinen ja syrjimätön pääsy yhteisön kaasuverkkoon. Kertomuksessa on myös tarkasteltava sellaisia mahdollisesti tarvittavia yhdenmukaistamisvaatimuksia, jotka eivät liity tämän direktiivin säännöksiin."

15. Lisätään liite, jonka teksti on tämän direktiivin liitteenä II.

3 artikla

Kumotaan direktiivit 90/547/ETY ja 91/296/ETY 1 päivästä tammikuuta 2003.

4 artikla

Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2002. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin, tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

5 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

6 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

LIITE I

"LIITE

(3 artikla)

Sanotun rajoittamatta kuluttajansuojaa koskevien yhteisön sääntöjen ja erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY ([1]) ja neuvoston direktiivin 93/13/ETY ([2]) soveltamista

a) jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppukäyttäjillä on oikeus tehdä sähkön palveluntarjoajansa kanssa sopimus, jossa eritellään seuraavat tiedot:

   — palveluntarjoajan nimi ja osoite

   — tarjotut palvelut, tarjottujen palvelujen laatu sekä perusliittymän toimitusaika

   — tarjotut ylläpitopalvelutyypit

   — menetelmät, joiden avulla voi saada ajantasaisia tietoja kaikista sovellettavista tariffeista ja ylläpitomaksuista

   — sopimuksen kesto sekä palvelujen ja sopimuksen uusimiseen ja irtisanomiseen sovellettavat ehdot

   — mahdolliset korvaukset ja hyvitysmenettelyt, joita sovelletaan, jos sovittua palvelun laatua ei saavuteta, ja

   — menetelmä, jonka avulla aloitetaan f kohdan mukainen riitojenratkaisumenettely;

b) jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppukäyttäjille annetaan riittävän ajoissa tieto kaikista sopimusehtojen muuttamista koskevista aikomuksista, ja että loppukäyttäjät voivat vapaasti sanoutua irti sopimuksista, jos he eivät hyväksy uusia sopimusehtoja;

c) jäsenvaltioiden on varmistettava, että selkeät tiedot liittymiin sekä sähkön palvelujen käyttöön sovellettavista hinnoista ja tariffeista sekä niitä koskevien sopimusten vakioehdoista ovat yleisön ja erityisesti loppukäyttäjien saatavilla;

d) jäsenvaltioiden on varmistettava, että sähköntoimittajat erittelevät kullekin loppukäyttäjälle lähettämissään laskuissa loppukäyttäjän kuluttaman sähkön tuotannossa käytetyn polttoaineseoksen koostumuksen. Laskuissa on eriteltävä loppukäyttäjälle toimitetun sähköyksikön tuotantoon käytettyjen erilaisten polttoaineiden suhteelliset kustannukset;

e) jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet heikossa asemassa olevien asiakkaiden suojelemiseksi;

f) jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on avoimet, yksinkertaiset ja kohtuuhintaiset menettelyt loppukäyttäjien valitusten käsittelyä varten. Jäsenvaltioiden on toteutettava toimia sen varmistamiseksi, että kyseisten menettelyjen avulla on mahdollista ratkaista riidat oikeudenmukaisesti ja nopeasti ja että tarvittaessa voidaan soveltaa korvaus- ja/tai hyvitysjärjestelmää. Riitojenratkaisumenettelyissä olisi noudatettava mahdollisuuksien mukaan komission suosituksen 98/257/EY ([3]) periaatteita.

([1]) EYVL L 144, 4.6.1997, s. 19.
([2]) EYVL L 95, 21.4.1993, s. 29.
([3]) EYVL L 115, 17.4.1998, s. 31."

LIITE II

"LIITE

Sanotun rajoittamatta kuluttajansuojaa koskevien yhteisön sääntöjen ja erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY ([1]) ja neuvoston direktiivin 93/13/ETY ([2]) soveltamista

a) jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppukäyttäjillä on oikeus tehdä kaasun palveluntarjoajansa kanssa sopimus, jossa eritellään seuraavat tiedot:

   — palveluntarjoajan nimi ja osoite

   — tarjotut palvelut, tarjottujen palvelujen laatu sekä perusliittymän toimitusaika

   — tarjotut ylläpitopalvelutyypit

   — menetelmät, joiden avulla voi saada ajantasaisia tietoja kaikista sovellettavista tariffeista ja ylläpitomaksuista

   — sopimuksen kesto sekä palvelujen ja sopimuksen uusimiseen ja irtisanomiseen sovellettavat ehdot

   — mahdolliset korvaukset ja hyvitysmenettelyt, joita sovelletaan, jos sovittua palvelun laatua ei saavuteta, ja

   — menetelmä, jonka avulla aloitetaan e kohdan mukainen riitojenratkaisumenettely;

b) jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppukäyttäjille annetaan riittävän ajoissa tieto kaikista sopimusehtojen muuttamista koskevista aikomuksista, ja että loppukäyttäjät voivat vapaasti sanoutua irti sopimuksista, jos he eivät hyväksy uusia sopimusehtoja;

c) jäsenvaltioiden on varmistettava, että selkeät tiedot liittymiin sekä kaasun palvelujen käyttöön sovellettavista hinnoista ja tariffeista sekä niitä koskevien sopimusten vakioehdoista ovat yleisön ja erityisesti loppukäyttäjien saatavilla;

d) jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet heikossa asemassa olevien asiakkaiden suojelemiseksi;

e) jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on avoimet, yksinkertaiset ja kohtuuhintaiset menettelyt loppukäyttäjien valitusten käsittelyä varten. Jäsenvaltioiden on toteutettava toimia sen varmistamiseksi, että kyseisten menettelyjen avulla on mahdollista ratkaista riidat oikeudenmukaisesti ja nopeasti ja että tarvittaessa voidaan soveltaa korvaus- ja/tai hyvitysjärjestelmää. Riitojenratkaisumenettelyissä olisi noudatettava mahdollisuuksien mukaan komission suosituksen 98/257/EY ([3]).

([1]) EYVL L 144, 4.6.1997, s. 19.
([2]) EYVL L 95, 21.4.1993, s. 29.
([3]) EYVL L 115, 17.4.1998, s. 31."